

Chvála vykopení v Synu

Javorník, 13.2.2011

Čtení: Mt 11, 20 – 24; Text: Mt 11, 25 - 30

V ten čas řekl Ježíš: "Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo. Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží."

Když něco dobře dopadne nebo se něco podaří, tak říkáme: Chvála Bohu! nebo díky Bohu! Dobře to dopadlo! Je to fráze nebo vážně míněná výpověď? Kolikrát tento povzdech (!) vysloví i lidé, kteří ve skutečnosti v Boha nevěří. Říkají: „Daří se mi díkybohu dobře.“ A někteří dokonce jdou tak daleko že spojí neslučitelné a řeknou: „Daří se mi díkybohu dobře, ale musím to zaklepat na dřevo“. A vůbec si neuvědomují ten protimluv.

Myslím, že bychom neměli upustit od chválení Boha ve své řeči, ale jen pokud to budeme činit upřímně a s opravdovou vděčností v srdci. Chvála Bohu je výraz vděčnosti, výraz spokojenosti s Božími dary. Někdy ale můžeme zaslechnout ono „chválabohu“ i z úst lidí věčně nespokojených, nevděčných a pak to zní skutečně jako povzdech, něco jako: „no chválabohu, to je dost že už jdeš...“ nebo podobně.

Chválit Pána Boha a ozdobit svou řeč jeho chválou, to je projev křesťanské zbožnosti, pokud to člověk dělá vědomě nebo je tak prosycen pokorou a vděčností k Bohu, že je tím poznamenán i ve způsobu vyjadřování.

I Ježíšova řeč byla prosycena chválou nebeského Otce. V dnešní perikopě máme zachycen intimní okamžik Ježíšova chvalořečení směrem k Otci. Je to taková vsuvka mezi Ježíšovy slovy k lidem, kdy Ježíš se najednou v řeči obrátí k nebeskému Otci a zvolá: „Velebím, tě Otče, Pane nebes i země, že jsi ty věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.“ Jak zvláštní zvolání. V Ježíšově zvolání je možno zaslechnout zbožný obdiv k dílu Boha Otce, Boha stvořitele nebe i země. Pro nás to není důvod ke spekulacím o vzájemných vztazích uprostřed Boží Trojice, to je přece jen pro nás zůstávající tajemství. Ale smíme v tom spatřit jak se člověk Ježíš a Boží Syn v jedné osobě ztotožňuje s plánem svého Otce. Ježíš se nestaví proti svému poslání, ale naopak velebí Otce, že jeho plán spásy je tak dokonalý. Zároveň je jeho chvalořečení svědectvím pro okolostojící, kteří vidí, jak se jejich Mistr raduje z úkolu, který mu byl svěřen a slyší Ježíšova slova: „Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“

A teď, bratři a sestry, je důležité si všimnout, že Ježíš se uchyluje k velebení Otce ve ne zrovna případné chvíli. Ve chvíli, kdy se jeho působení rovná fiasku. Ježíš káže, koná mocné činy a to vše bez výsledku. A Ježíšova děkonná modlitba zazní právě „v ten čas“, jak čteme, tzn. v době, kdy začal kárat města, ve kterých se stalo nejvíc jeho mocných skutků, že nečinila pokání.“ Tak to čteme ve verších bezprostředně předcházejících. Mizerný výsledek jeho snažení jasně dokládají Ježíšova vlastní slova: "Běda ti, Chorazin, běda ti, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidónu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli zíněný šat, sypali se popelem a činili pokání. Ale pravím vám: Týru a Sidónu bude lehčeji v den soudu, nežli vám. A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do propasti klesneš! Neboť kdyby se byly v Sodomě odehrály takové mocné skutky, jako u vás, stála by podnes. Ale pravím vám: zemi Sodomské bude lehčeji v den soudu, nežli tobě." Po takovém výlevu zklamání nad tupostí posluchačů bychom se nedivili, kdyby Ježíš řekl: „Já končím!“ Otče, pošli si někoho jiného, aby spasil tento svět. Já na to nemám nervy!“

Namísto toho Ježíš chvalořečí a velebí svého Otce, který nepohrdá tím, když evangelium přijmou zcela bezvýznamní a obyčejní lidé, které Ježíš nazývá maličkými. Moudří budou mudrovat a rozumní rozumovat, aby evangelium rozvrtali, zpochybnili a nikdy mu na kloub nepřijdou. Ale maličkým Bůh evangelium sám zjevuje. Na to člověk nepotřebuje IQ 150, aby uvěřil Bohu, aby se na Boha spolehnul tak jako se narozené maličké dítě spoléhá na svou matku.

A tak ti, kteří stojí okolo a slyší Ježíšovu modlitbu, slyší zároveň zvěst, která jedny soudí a druhé potěšuje. Ježíš děkuje za to, že Bůh „skryl ty věci před moudrými a rozumnými a zjevil je maličkým.“ Jestliže se pokládám za moudrého, jestliže si zakládám na svém rozumu, jestliže se pokorně neskláním před Bohem, pak mi věci Božího království zůstávají skryty. Zůstane mi skryto poslání i osoba Ježíše Nazaretského a do tohoto tajemství neproniknu. Ale tehdy, když vím, že si sám nestačím, když si nezakládám na své teologii, na svém pochopení a názoru, pak mi Ježíšův Otec ve víře zjevuje tajemství Božího království. Bůh sám tyto věci zjevuje, protože se mu tak zalíbilo, nebo jinými slovy, protože Bůh v nás má zalíbení.

Bratři a sestry, Ježíšova modlitba chvalořečení je posilou a povzbuzením pro nás všechny. Pro ty, kteří znají meze svého rozumu a moudrosti je potěšením, že evangelium má jiné kanály a cesty, jak rozradostnit člověka a dát mu naději. Bůh zjevuje evangelium i tak, že najednou mi to bleskne v hlavě a je mi to jasné. Nebo třeba tak, že prožiji určitou zkušenost, kterou mohu označit jako zkušenost s Bohem, zkušenost s jeho láskou a milostí. Anebo se mi zjevuje evangelium postupně jak roste moje víra, totiž myslím prostá důvěra, spolehnutí se na Boha, tak jako

se dítě spoléhá na své rodiče. A pro ty, kteří si zoufají nad zabarikádovaností tohoto světa před evangeliem, pro ty je povzbuzením Ježíšův postoj vděčnosti za všechny maličké a nepatrné lidi, kteří evangelium přijali a v tichosti svého života z něj žijí aniž bychom o tom kolikrát věděli. Ježíšova modlitba je svědectvím o nezdolné Boží lásce k lidem, která se ničím nenechá odradit.

V situaci, kdy některá města pohrdla Božím milosrdenstvím a nečinila pokání, i když v nich Ježíš vykonal tolik mocných činů, je povzbuzující vidět, jak se Ježíš přesto dovede radovat ze svého poslání a z Božího díla. Tu radost z velikosti a odpovědnosti mesiášského úkolu můžeme cítit i za jeho slovy: „Všechno je mi dáno od Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn - a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ Jakoby Ježíšovi působilo potěšení, že zná skryté tajemství, tak jako to působí radost malým dětem. Ale Ježíš touží toto tajemství zjevit lidem. Jemu působí radost, když může to tajemství prozradit.

Možná by se také mohlo zdát, že se tu Ježíš tím skoro chlubí, že zná tajemství Otce, že se chlubí svou výjimečností a svojí velkou mocí, kterou mu Otec svěřil. Ale z tohoto omylu nás vzápětí vyvede to, co následuje a co Ježíš vyvodí jako závěr z radosti nad svým posláním: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ Bratři a sestry, Ježíš se s námi chce podělit o tajemství Božího království. Když vidíme radujícího se Ježíše v jeho nezdarech a neúspěších, skoro mu až závidíme. Jak nás naše prohry tíží, jak nás trápí neúspěch, jak se vláčíme s břemeny svých úkolů, povinností, odpovědností a klesáme a sténáme. A Ježíš to své břemeno, ten svůj úkol a poslání nese s takovou lehkostí a radostnou vděčností. Jak bychom netoužili po takovém lehkém jhu, které netlačí a netíží. A Ježíš nám také říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“

Bratři a sestry, my známe Ježíšovo jho. Nesl hříchy celého světa. Nesl těžký kříž. Snášel utrpení a bolest, odmítání a pohrdání. Plivali mu do tváře a smáli se mu. Nakonec jej ukřižovali. Jak to, že říká o svém jhu, že netlačí a netíží? To my máme ta svá břemena lehčí než měl on. Ta lehkost, s jakou své jho nese, alespoň jak se nám to zdá, asi nebude dána velikostí břemene a jeho hmotností. A ta lehkost asi také nebude dána nějakou supermanskou a nadpřirozenou silou, ale bude spíše v něčem docela jiném. To odpočinutí, které můžeme pro své duše nalézt, spočívá asi v tom, že se budeme od Ježíše učit jeho tichosti a pokornému srdci. Srdce vzdorovité, nespokojené a nevděčné nikdy odpočinek nenalezne. A tak se vracíme opět na začátek této perikopy a dnešního kázání. Skutečné odpočinutí může člověk nalézt tam, kde velebí Boha Otce a říká „Chvála Bohu“ s opravdovou vděčností a pokorou. Když se v pokoře činí maličkým a nepatrným. Takovému je dáno přijít ke zjevení Kristova tajemství, tajemství jeho lehkého jha, byť by bylo sebetěžší. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši, Ty nás zveš k následování. Děkujeme ti, že nás učíš, jak dojít pravého odpočinku. Prosíme tě, Dej, ať nám naše pýcha a domýšlivost nezabrání v cestě za tebou, ale ať pokorně vyznáme, že potřebujeme tvou milost a na ni se spolehneme.*